מאי לא תקלל ש"מ תרתי • ומקלל חבירו גמרינן לו מחב ונשיא לו מחב וחרש דליכא למפרך שכן משומים לחביו לישו משומה אע"ג דכפ' שבועת העדות (שבועות דף לו: ושם ד"ה מקלל) משמע דמחרש לחודיה גמר לה ול"ת וגיגמר חביו ממקלל עצמו וחרש דכפרק שבועת העדות (שם) גמרינן ממקלל עצמו מדכתיב השמר לך ושמור נפשך ויש לומר דלי לו דלמכתן חביו דגמרינן מיניה חבירו לא הוה גמרינן בעצמו מה שלא מצינו שחסור בחבירו:

עד שיהיו שניהם שוין • פ"ה בני עונשין וקשה תקשה לרבנן דמחייבין אפי' סקילה וי"ל דלרבנן ניחא דדייקי בסקילה כגערה המאורסה דלא ק"ל מומתו גם שניהם דבשואה כתיב אבל לר"מ דדייקי בשואה בחנק ה"ל למפסרה מהאי קרא והשתא בין לר"מ בין לרבנן בשואה פטור ומתני' דמייתי לעיל (דף נה:) וחייבין עליה משום אשת איש לא אתיא כוותייהו א"כ כרבנן ובארוסה ומיהו כיון דדייקינן לעיל אפי' בהמה כל שכן בשואה אלא כר' יונתן אתיא כיון דלא מוקי גם שניהם אלא למעוטי מעשה הורדוס ועוד י"ל דלרבנן כיון דאין משתנה בשביל קטנות מסתברא שפיר לאוקומי גם שניהם לדרשה אחרייתי ומתני' דלעיל כרבנן אבל לר"מ דמשתנה דיו מסקילה לחנק בקטנה ארוסה סברא הוא דבשואה דרשינן גם שניהם לפטור לגמרי ור"ת מפרש דלא קאמר שניהן שוין בני עונשין אלא שוין במיתה אחת והשתא לרבנן דבא על הקטנה בסקילה שפיר כיון דאם היתה היא בת עונשין היו שוין במיתה אחת אבל לר"מ בא על הקטנה בחנק דאם היתה בת עונשין היתה בסקילה ואין זה שוין במיתה אחת א"כ בשואה קטנה לכ"ע במיתה אחת שוין ול"ת בת כהן שהיא בשריפה וטועה בחנק ליפטרייה לגמרי כיון דאין שניהם שוין במיתה אחת וי"ל דלמפטר לגמרי לא אפשר משום דדרשינן *לגבי זוממים לעשות לאחיו ולא לאחותו:

מעשה חידודין • קשה דכפרק הבא על יבמתו (יבמות דף נה:) משמע דלא בעי קרא דפריך פשיטא פריעותא קאמר רחמנא ולגירסת הספרים מעשה הורדוס נמי קשה דהוא ממעט מדכתיב (ויקרא יט) שכבת זרע פרט למשמש מתה* : **ודאי** לבדו מאי דריש ביה לכדתניא • ול"ת הא ר"מ אית ליה הך ברייתא דקתני מתני' הראשון בסקילה והשני בחנק ול"ל כיכי קאמר שמואל מ"ש שתיק רב לימא ליה ומת האיש הא לר"מ מיבעי ליה לאיתדר דרשה ויש לומר דתרתי שמעת מינה: רבינא

מתני' אינו חייב • סקילה: **עד שתהא נערה** • אבל קטנה שקדשה אביה הבא עליה בסקילה ופלוגתא דתנאי היא איכא למ"ד בחנק ואיכא למ"ד תורה אור פטור לגמרי: **בתולה** • ולא נשואה ואפילו נכנסה לחופה ולא נבעלה דקרינא ביה "בתולה" מיהו לא קרינא ביה "מאורסה": **ופיפ בבית אביה** • למעוטי מסרה האב לשלוחי הבעל וזיקתה בדרך: **בא עליה שניים** • ועדיין היא בתולה כגון שבא עליה שלא בדרכה: **פרשון בסקילה** • דמשכבי אשה כתיב (ויקרא יח): **ופשני בחנק** • דבעולה היא והא סתמא רבי היא דאמר שלא בדרכה נפקא ליה מכלל בתולה לקמן: **גמ' ת"ר נערה ולא בוגרת** . אקרא קאי כי תהיה נערה בתולה מאורסה וגו' (דברים כב) וסקילה כתיבא התם "נערה" = משתבאיל שתי שערות עד שיבאה שחור על הלבן ואין בין נערות לבגרות אלא ו' חדשים בלבד: **בית אביה** • בפרשת מוציא שם רע כתיב (שם) לזנות בית אביה והתם אמר סקילה כתיבא: **זו דברי ר"מ** • למתניתין קאי דקתני "עד שתהא נערה" ומשמע למעוטי קטנה זו דברי ר"מ דאמר בכתובות בחלו נערות (דף כט:) קטנה אין לה קנס חמשים כסף דנערה דוקא כתיב ולא קטנה הלכך גבי נערה המאורסה אין קטנה במשמע: **אבל חכמים** • שנחלקו עליו ואמרו יש קנס במקום מכר חולקין עליו אף כאן ואומרים קטנה ארוסה בסקילה ולא מיעט הכתוב אלא בוגרת: **דילמא** • למעוטי בוגרת וקו לא אתא למעוטי מידי: **אי"ל** • א"כ האי "עד שתהא נערה" האי ליכא משמע בהדיא למעוטי קטנה דהכי משמע אינו חייב בקטנותה עד שתגדיל ותהא נערה ואי למעוטי בוגרת לחודא אתא הכי איבעיא ליה למתני' אינו חייב אלא על נערה בתולה וכו': **ותו לא מידי** • אין עוד לאתקיפי בדבר דודאי מתני' ר"מ היא: **לר"מ** • דאוקמה למתני' דממעטא קטנה אליביה: **לגמרי קא ממעטא ליה** • דפטרינן ליה לגברא ממיתה הואיל והיא פטורה דלאו בת עונשין היא ולא קרינן בהו ומתו גם שניהם דכתיב גבי שוכב עם אשה בעולת בעל: **לו דילמא מסקילה ממעטא ליה** • אבל חנק מחייבי: **שתיק** • רב: **וימא ליה ומת האיש השוכב עם האשה לבדו** • בארוסה כתיב ותם בשדה ימצא האיש את הנערה המאורסה והחזיק בה האיש ושכב עמה ומת האיש אשר שכב עמה "לבדו" למה לי אילימא למעוטי לידה הא בהדיא כתיב ולנערה לא תעשה דבר אלא להביא את הבא על הקטנה מדעתה ואע"ג דפטור דידה לאו משום אונס אלא משום קטנה דאיכא לאו בת עונשין

נמי מקלל • שתי קללות במשמע "ולהיים" נמי ב' לשונות יש בו הלכך לא תקלל דרשינן אתרוייהו: **מתני'** אינו חייב • סקילה: **עד שתהא נערה** • אבל קטנה שקדשה אביה הבא עליה בקטנותה אינו בסקילה, ופלוגתא דתנאי היא איכא למ"ד בחנק ואיכא למ"ד תורה אור פטור לגמרי: **בתולה** • ולא נשואה ואפילו נכנסה לחופה ולא נבעלה דקרינא ביה "בתולה" מיהו לא קרינא ביה "מאורסה": **ופיפ בבית אביה** • למעוטי מסרה האב לשלוחי הבעל וזיקתה בדרך: **בא עליה שניים** • ועדיין היא בתולה כגון שבא עליה שלא בדרכה: **פרשון בסקילה** • דמשכבי אשה כתיב (ויקרא יח): **ופשני בחנק** • דבעולה היא והא סתמא רבי היא דאמר שלא בדרכה נפקא ליה מכלל בתולה לקמן: **גמ' ת"ר נערה ולא בוגרת** . אקרא קאי כי תהיה נערה בתולה מאורסה וגו' (דברים כב) וסקילה כתיבא התם "נערה" = משתבאיל שתי שערות עד שיבאה שחור על הלבן ואין בין נערות לבגרות אלא ו' חדשים בלבד: **בית אביה** • בפרשת מוציא שם רע כתיב (שם) לזנות בית אביה והתם אמר סקילה כתיבא: **זו דברי ר"מ** • למתניתין קאי דקתני "עד שתהא נערה" ומשמע למעוטי קטנה זו דברי ר"מ דאמר בכתובות בחלו נערות (דף כט:) קטנה אין לה קנס חמשים כסף דנערה דוקא כתיב ולא קטנה הלכך גבי נערה המאורסה אין קטנה במשמע: **אבל חכמים** • שנחלקו עליו ואמרו יש קנס במקום מכר חולקין עליו אף כאן ואומרים קטנה ארוסה בסקילה ולא מיעט הכתוב אלא בוגרת: **דילמא** • למעוטי בוגרת וקו לא אתא למעוטי מידי: **אי"ל** • א"כ האי "עד שתהא נערה" האי ליכא משמע בהדיא למעוטי קטנה דהכי משמע אינו חייב בקטנותה עד שתגדיל ותהא נערה ואי למעוטי בוגרת לחודא אתא הכי איבעיא ליה למתני' אינו חייב אלא על נערה בתולה וכו': **ותו לא מידי** • אין עוד לאתקיפי בדבר דודאי מתני' ר"מ היא: **לר"מ** • דאוקמה למתני' דממעטא קטנה אליביה: **לגמרי קא ממעטא ליה** • דפטרינן ליה לגברא ממיתה הואיל והיא פטורה דלאו בת עונשין היא ולא קרינן בהו ומתו גם שניהם דכתיב גבי שוכב עם אשה בעולת בעל: **לו דילמא מסקילה ממעטא ליה** • אבל חנק מחייבי: **שתיק** • רב: **וימא ליה ומת האיש השוכב עם האשה לבדו** • בארוסה כתיב ותם בשדה ימצא האיש את הנערה המאורסה והחזיק בה האיש ושכב עמה ומת האיש אשר שכב עמה "לבדו" למה לי אילימא למעוטי לידה הא בהדיא כתיב ולנערה לא תעשה דבר אלא להביא את הבא על הקטנה מדעתה ואע"ג דפטור דידה לאו משום אונס אלא משום קטנה דאיכא לאו בת עונשין

גמרי איהו מיהא מיחייב: **שניהם שוין** • שני בני עונשין: **למעוטי מעשה חדודין** • מחדד ומקשה אבל בשבת מבחוץ דהוא נהנה ונהנה והיא אינה נהנית להכי כתיב "שניהם" שיהיו שניהם שוין נהנין, ומיהו אלא כדרכה אף על גב דהיא אינה נהנית, "משכבי אשה" איתרבאי לחיובא: **לא כלום הוא** • ולא איצטריך למעוטי, ואיכא דאמרי מעשה הורדוס (נגע בחרת דף ג:) שהמומינה שבא שניהם בדבר: **ופליין היא בעולה** • שבאו כולם אלא כדרכה: **וכולן בחנק** • דגבי סקילה "לבדו" כתיב וקרא יתירא הוא למעוטי כי האי גוונא דאף על גב דקרינא ביה בתולה אין בסקילה אלא אחד מהם אותו שכב עמה לבדו דהיינו ראשון שביאתו היתה יחידית: **ר' אומר** • כי תחל לשון התחלה ולקמיה מפרש לה: **דרבי שמעאל** • בריש פירקין: **אם התחלת ביאתם בזנות** • שזו היא ביאה ראשונה שנבעלה: **כי פסק** • מה מצינו בנערה המאורסה שיצאה מתחק לסקילה ולא יצאה אלא בביאה ראשונה וכתיב "לבדו" למעוטי שני אף בת כהן לא נשתנית מיתתה אלא בביאה ראשונה הלכך "בנערה בתולה והיא ארוסה" הכתוב מדבר: **כר"מ פ"ל** . דאמר בת כהן נשואה לכשר = בשריפה אבל נשואה לאחד מן הפסולין שנתחללה משעת נשואין שוב אינה אלא בחנק והאי תחלה דקאמר רבי ה"ק אם זו תחלת חילולה בשריפה ואם לאו בחנק: **ומאי וכן** • הכא לא קפיד אלא אתחלת חלול ולא אתחלת ביאה **ואתם** אתחלת ביאה נמי קפיד:

סימנא

מאי לא תקלל ש"מ תרתי: **מתני'** **הבא על נערה המאורסה אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה והיא בבית אביה באו עליה שנים: הראשון בסקילה והשני בחנק: גמ' תנו רבנן *נערה ולא בוגרת "בתולה" ולא בעולה "מאורסה" ולא נשואה "בבית" אביה "פרט לשמסר האב לשלוחי הבעל" אמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים נערה המאורסה אפי' קטנה במשמע א"ל רב אחא מדפתי לרבינא ממאי דמתני' ר"מ היא ולמעוטי קטנה נמי דילמא רבנן היא ולמעוטי בוגרת ותו לא? א"ל האי "אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה" "אינו חייב" אלא על נערה בתולה מאורסה מיבעי ליה, *ותו לא מידי. בעא מיניה ר' יעקב בר אדא מרב בא על הקטנה מאורסה לר"מ מהו: לגמרי ממעיט ליה או מסקילה ממעיט ליה? א"ל מסתברא מסקילה ממעיט ליה, והכתיב ומתו גם שניהם" עד שיהו שניהן שוין? שתיק רב, אמר שמואל מאי טעמא שתיק רב ונימא ליה ומת האיש אשר שכב עמה לבדו "ומתו גם שניהם" *עד שיהו שניהן שוין דברי ר' יאשיה רבי יונתן אומר ומת האיש אשר שכב עמה לבדו" ואידך ההיא "ומתו גם שניהם" מאי דריש ביה? אמר רבא למעוטי מעשה *חידודים ואידך מעשה חידודים לאו כלום היא, ואידך האי "לבדו" מאי דריש ביה? *כדתניא באו עליה עשרה בני אדם ועדיין היא בתולה כולם בסקילה אומר הראשון בסקילה וכולן בחנק תנו רבנן יובת איש כהן כי תחל לזנות "רבי אומר תחילה וכן הוא אומר ומת האיש אשר שכב עמה לבדו מאי קאמר? אמר רב הונא בריה דרב יהושע רבי בר' ישמעאל סבירא ליה *דאמר ארוסה יצאה לשריפה ולא נשואה והכי קאמר אם תחילת ביאה בזנות בשריפה, ואידך בחנק מאי וכן: כי התם מה התם בתחילת ביאה קמשתעי קרא הכא נמי בתחילת ביאה קמשתעי קרא, אמר ליה רב ביבי בר אביי מר לא הכי אמר ומנו רב יוסף ר' בר' מאיר סיל דאמר *נשואת לאחד מן הפסולין מיתתה בחנק והכי קאמר אם תחילת אחלתה בזנות = בשריפה, ואידך בחנק ומאי "וכן"?**

סימנא

נמ' מקלל • שתי קללות במשמע "ולהיים" נמי ב' לשונות יש בו הלכך לא תקלל דרשינן אתרוייהו: **מתני'** אינו חייב • סקילה: **עד שתהא נערה** • אבל קטנה שקדשה אביה הבא עליה בקטנותה אינו בסקילה, ופלוגתא דתנאי היא איכא למ"ד בחנק ואיכא למ"ד תורה אור פטור לגמרי: **בתולה** • ולא נשואה ואפילו נכנסה לחופה ולא נבעלה דקרינא ביה "בתולה" מיהו לא קרינא ביה "מאורסה": **ופיפ בבית אביה** • למעוטי מסרה האב לשלוחי הבעל וזיקתה בדרך: **בא עליה שניים** • ועדיין היא בתולה כגון שבא עליה שלא בדרכה: **פרשון בסקילה** • דמשכבי אשה כתיב (ויקרא יח): **ופשני בחנק** • דבעולה היא והא סתמא רבי היא דאמר שלא בדרכה נפקא ליה מכלל בתולה לקמן: **גמ' ת"ר נערה ולא בוגרת** . אקרא קאי כי תהיה נערה בתולה מאורסה וגו' (דברים כב) וסקילה כתיבא התם "נערה" = משתבאיל שתי שערות עד שיבאה שחור על הלבן ואין בין נערות לבגרות אלא ו' חדשים בלבד: **בית אביה** • בפרשת מוציא שם רע כתיב (שם) לזנות בית אביה והתם אמר סקילה כתיבא: **זו דברי ר"מ** • למתניתין קאי דקתני "עד שתהא נערה" ומשמע למעוטי קטנה זו דברי ר"מ דאמר בכתובות בחלו נערות (דף כט:) קטנה אין לה קנס חמשים כסף דנערה דוקא כתיב ולא קטנה הלכך גבי נערה המאורסה אין קטנה במשמע: **אבל חכמים** • שנחלקו עליו ואמרו יש קנס במקום מכר חולקין עליו ואמרו קטנה ארוסה בסקילה ולא מיעט הכתוב אלא בוגרת: **דילמא** • למעוטי בוגרת וקו לא אתא למעוטי מידי: **אי"ל** • א"כ האי "עד שתהא נערה" האי ליכא משמע בהדיא למעוטי קטנה דהכי משמע אינו חייב בקטנותה עד שתגדיל ותהא נערה ואי למעוטי בוגרת לחודא אתא הכי איבעיא ליה למתני' אינו חייב אלא על נערה בתולה וכו': **ותו לא מידי** • אין עוד לאתקיפי בדבר דודאי מתני' ר"מ היא: **לר"מ** • דאוקמה למתני' דממעטא קטנה אליביה: **לגמרי קא ממעטא ליה** • דפטרינן ליה לגברא ממיתה הואיל והיא פטורה דלאו בת עונשין היא ולא קרינן בהו ומתו גם שניהם דכתיב גבי שוכב עם אשה בעולת בעל: **לו דילמא מסקילה ממעטא ליה** • אבל חנק מחייבי: **שתיק** • רב: **וימא ליה ומת האיש השוכב עם האשה לבדו** • בארוסה כתיב ותם בשדה ימצא האיש את הנערה המאורסה והחזיק בה האיש ושכב עמה ומת האיש אשר שכב עמה "לבדו" למה לי אילימא למעוטי לידה הא בהדיא כתיב ולנערה לא תעשה דבר אלא להביא את הבא על הקטנה מדעתה ואע"ג דפטור דידה לאו משום אונס אלא משום קטנה דאיכא לאו בת עונשין

גמרי איהו מיהא מיחייב: **שניהם שוין** • שני בני עונשין: **למעוטי מעשה חדודין** • מחדד ומקשה אבל בשבת מבחוץ דהוא נהנה ונהנה והיא אינה נהנית להכי כתיב "שניהם" שיהיו שניהם שוין נהנין, ומיהו אלא כדרכה אף על גב דהיא אינה נהנית, "משכבי אשה" איתרבאי לחיובא: **לא כלום הוא** • ולא איצטריך למעוטי, ואיכא דאמרי מעשה הורדוס (נגע בחרת דף ג:) שהמומינה שבא שניהם בדבר: **ופליין היא בעולה** • שבאו כולם אלא כדרכה: **וכולן בחנק** • דגבי סקילה "לבדו" כתיב וקרא יתירא הוא למעוטי כי האי גוונא דאף על גב דקרינא ביה בתולה אין בסקילה אלא אחד מהם אותו שכב עמה לבדו דהיינו ראשון שביאתו היתה יחידית: **ר' אומר** • כי תחל לשון התחלה ולקמיה מפרש לה: **דרבי שמעאל** • בריש פירקין: **אם התחלת ביאתם בזנות** • שזו היא ביאה ראשונה שנבעלה: **כי פסק** • מה מצינו בנערה המאורסה שיצאה מתחק לסקילה ולא יצאה אלא בביאה ראשונה וכתיב "לבדו" למעוטי שני אף בת כהן לא נשתנית מיתתה אלא בביאה ראשונה הלכך "בנערה בתולה והיא ארוסה" הכתוב מדבר: **כר"מ פ"ל** . דאמר בת כהן נשואה לכשר = בשריפה אבל נשואה לאחד מן הפסולין שנתחללה משעת נשואין שוב אינה אלא בחנק והאי תחלה דקאמר רבי ה"ק אם זו תחלת חילולה בשריפה ואם לאו בחנק: **ומאי וכן** • הכא לא קפיד אלא אתחלת חלול ולא אתחלת ביאה **ואתם** אתחלת ביאה נמי קפיד:

סימנא

מסורת השס"ם

עין משפט נר מצוה

קצר א ב ג מיי' פ"ג מהלכות איסורי ביאה הלכה ד סמג לאוין נ"ו:

קצה ד מיי' שם הל' ט:

קצו ה מיי' שם פ"ח הלכה יח:

קצז ו מיי' שם פ"ג הלכה ו:

נוסחא בלי: הבא על נערה המאורסה

נוסחא: טיעת ר"מ-פרשת נערה המאורסה נאמר רק על נערה ולא קטנה

[סיכה לו: ומ"ל]

קידושין י. [ערכין ז.]

עי' נע"ר ערך סרדופי לתוס' יבמות נה: ד"ה אחר וכו' וכן בהרא"ש שם סי' ד'

נוסחא: בת כהן שנתה

מבנר: ◇ ב' פירושים בהבא להסביר הפסוק "ובת איש כהן [לקמן נ.] כי תחל לזנות"

[ויצ' תוס' יבמות נה: ד"ה לאחר וכו' כתבו ישוב לזה]

כתובות מט.

[ב"ב כב: בא כי יהיה נערה בתולה לשון ואמאר איש אדיב ונבע ראמר ג"ז שם מת:]

[שבועות ל.]

[נעיל נא: ערכה בבא כמ' ל"שמואל: באורסה (ולא נשואה) ר"מאיר: בנשואה לבעל (אבל בתולה בנערה אלא בנשואה פסול"מ)]

[נעיל נא. כריתות ז. תנינות פ"ב מ"ב]